

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10700/2546

นายสัน อาจยาเมืองโจทก์ บริษัทจีเอ็น ลิสซิ่ง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 693, ป.พ.พ. มาตรา 226, ป.พ.พ. มาตรา 572

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้าประกันชำระหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิเพียงไล่เบียดเอาจากจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกหนี้เพื่อ
ต้นเงินกับดอกเบียดและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไรก็ดี เพราะการค้าประกันตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 693 วรรคหนึ่ง เท่านั้น แม้ในวรรคสองบัญญัติว่า
ผู้ค้าประกันย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือลูกหนี้ด้วย และสัญญาการค้าประกันระบุให้
ผู้ค้าประกันมีสิทธิได้รับช่วงสิทธิที่เจ้าหนี้มีอยู่ไม่ว่าตามกฎหมายหรือตามสัญญาเกี่ยวกับสัญญา
เช่าซื้อ ก็คงมีความหมายเพียงว่าผู้ค้าประกันชอบที่จะใช้สิทธิบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยมูลหนี้
รวมทั้งประกันแห่งนั้นได้ ในนามของตนเองตามมาตรา 226 เท่านั้น การที่โจทก์เข้ารับช่วงสิทธิ
ของจำเลยที่ 1 ทำให้โจทก์มีสิทธิในรถจักรยานยนต์ที่จำเลยที่ 2 เช่าซื้อไปจากจำเลยที่ 1 ไม่
เนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 2 ตั้งแต่ที่โจทก์ได้ชำระค่าเช่าซื้อแทน
จำเลยที่ 2 ไปครบถ้วนแล้วโดยผลของมาตรา 572 โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิของจำเลยที่ 1 บอกลีก
สัญญาเช่าซื้อแก่จำเลยที่ 2 ทั้งไม่มีสิทธิฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์
รถจักรยานยนต์และให้จำเลยที่ 2 ส่งมอบรถจักรยานยนต์แก่โจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2539 จำเลยที่ 2 ทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ หมายเลข
ทะเบียน กรุงเทพมหานคร 2 ม - 7283 ไปจากจำเลยที่ 1 ในราคา 72,392 บาท จำเลยที่ 2 ชำระ
ค่าเช่าซื้อวันทำสัญญา 11,553 บาท ส่วนที่เหลือตกลงชำระ 24 งวด งวดละ 2,535 บาท ทุกวันที่ 20
ของเดือน เริ่มชำระงวดแรกวันที่ 20 สิงหาคม 2539 โดยโจทก์เป็นผู้ค้าประกัน ต่อมาจำเลยที่ 2
ผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ โจทก์ในฐานะผู้ค้าประกันชำระค่าเช่าซื้อให้แก่จำเลยที่ 1 แทนจำเลยที่ 2 ไป
จนครบจำนวน จึงรับช่วงสิทธิในรถจักรยานยนต์ดังกล่าวจากจำเลยที่ 1 และมีสิทธิรับช่วงสิทธิของ
จำเลยที่ 1 ผู้เป็นเจ้าหนี้อยู่แต่เดิมของจำเลยที่ 1 ด้วยโจทก์จึงขอขบอกลีกสัญญาแก่จำเลยที่ 2 เพื่อ
เรียกให้จำเลยที่ 2 ส่งมอบรถจักรยานยนต์ดังกล่าวให้แก่โจทก์ กับขอริบเงินค่าเช่าซื้อส่วนที่จำเลยที่
2 ชำระไว้แล้ว และหักกลบลบหนี้ราคาค่าเช่าซื้อกับจำเลยที่ 1 โจทก์รับช่วงสิทธิในการถือ
กรรมสิทธิ์รถจักรยานยนต์ดังกล่าวจากจำเลยที่ 1 โดยผลแห่งกฎหมายและตามสัญญาการค้าประกัน
ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 โอนกรรมสิทธิ์ทางทะเบียนรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียน
กรุงเทพมหานคร 2 ม - 7283 ให้แก่โจทก์ หากจำเลยที่ 1 ไม่ดำเนินการจดทะเบียนโอนให้ถือเอา
ตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา และให้จำเลยที่ 1 ส่งมอบทะเบียนรถจักรยานยนต์ดังกล่าว
ให้จำเลยที่ 2 มอบรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียน กรุงเทพมหานคร 2 ม - 7283 ให้แก่โจทก์ใน
สภาพเรียบร้อย และยอมให้โจทก์ริบเงินค่าเช่าซื้องวดแรกของจำเลยที่ 2 จำนวน 11,553 บาท และ
ยอมให้โจทก์หักกลบลบหนี้ราคาค่าเช่าซื้อรถจักรยานยนต์กับจำเลยที่ 1 ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้อง
แล้วมีคำสั่งว่า โจทก์ในฐานะผู้ค้าประกันการทำสัญญาเช่าซื้อของจำเลยที่ 2 เมื่อจำเลยที่ 2
ผิดสัญญาและโจทก์ชำระค่าเช่าซื้อให้จำเลยที่ 1 จนครบถ้วนแล้วโจทก์มีสิทธิตามกฎหมายที่จะ

ไล่เบี้ยเรียกเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากจำเลยที่ 2 ได้ แต่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติรับรองให้โจทก์
รับช่วงสิทธิเพื่อฟ้องจำเลยที่ 1 ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อต้องโอนรถจักรยานยนต์ให้โจทก์หรือให้จำเลยที่
2 ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อต้องส่งมอบรถจักรยานยนต์ให้แก่โจทก์ จึงให้ยกฟ้องต่อมาวันที่ 4 สิงหาคม
2543 โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้องจากข้อความเดิมที่ว่า "ผู้เป็นเจ้าของนี้ตั้งแต่เดิมของจำเลยที่ 1
ด้วย" เป็นข้อความใหม่ว่า "ผู้เป็นเจ้าของนี้ตั้งแต่เดิมของจำเลยที่ 2 ด้วย และโจทก์ยังต้องใช้
สิทธิเรียกร้องต่างจำเลยที่ 2 ได้ด้วย" ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ศาลยกฟ้องโจทก์แล้ว จึงให้ยกคำร้อง
โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกา
ของโจทก์ว่า สมควรรับคำฟ้องโจทก์ไว้พิจารณาหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่าโจทก์ในฐานะผู้ค้าประกัน
เมื่อได้ชำระค่าเช่าซื้อให้แก่จำเลยที่ 1 แทนจำเลยที่ 2 ไปแล้ว โจทก์ย่อมได้รับช่วงสิทธิของจำเลยที่
1 โดยผลของกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 693 วรรคสอง และโดยผล
ของสัญญาค้ำประกันเอกสารท้ายคำฟ้องข้อ 3 ที่ระบุให้ผู้ค้าประกันมีสิทธิได้รับช่วงสิทธิทั้งหลายที่
เจ้าของมีอยู่ในปัจจุบันไม่ว่าตามกฎหมายหรือตามสัญญาเกี่ยวกับสัญญาเช่าซื้อเมื่อโจทก์ได้รับช่วง
สิทธิของจำเลยที่ 1 แล้วโจทก์จึงมีสิทธิได้รับช่วงกรรมสิทธิ์ในรถจักรยานยนต์ที่เช่าซื้อ โจทก์จึงฟ้อง
จำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ได้ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 693 วรรคหนึ่ง
บัญญัติว่า "ผู้ค้าประกันซึ่งได้ชำระหนี้แล้วย่อมมีสิทธิที่จะไล่เบี้ยเอาจากลูกหนี้ เพื่อต้นเงินกับ
ดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไร ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น" และวรรค
สองบัญญัติว่า "ผู้ค้าประกันย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือลูกหนี้ด้วย" ดังนั้น เมื่อ
โจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้าประกันชำระหนี้แล้ว โจทก์มีสิทธิเพียงไล่เบี้ยเอาจากจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกหนี้เพื่อ
ต้นเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไร ๆ เพราะการค้ำประกัน
เท่านั้น แม้ในวรรคสองบัญญัติว่าผู้ค้าประกันย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือลูกหนี้
ด้วยและสัญญาค้ำประกัน ข้อ 3 ระบุให้ผู้ค้าประกันมีสิทธิได้รับช่วงสิทธิทั้งหลายที่เจ้าของมีอยู่ใน
ปัจจุบันไม่ว่าตามกฎหมายหรือตามสัญญาเกี่ยวกับสัญญาเช่าซื้อก็ตาม ก็คงมีความหมายเพียงว่า
ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยมูลหนี้
รวมทั้งประกันแห่งหนี้ได้ ในนามของตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 226
บัญญัติไว้เท่านั้นการที่โจทก์เข้ารับช่วงสิทธิของจำเลยที่ 1 บรรดามีเหนือจำเลยที่ 2 ทำให้โจทก์
มีสิทธิในรถจักรยานยนต์ที่จำเลยที่ 2 เช่าซื้อไปจากจำเลยที่ 1 ไม่ เนื่องจากรถจักรยานยนต์ดังกล่าว
ได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 2 เมื่อโจทก์ได้ชำระค่าเช่าซื้อแทนจำเลยที่ 2 ไปแล้วโดยผลของ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิของจำเลยที่ 1 บอกลีกสัญญา
เช่าซื้อแก่จำเลยที่ 2 ทั้งไม่มีสิทธิฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ทางทะเบียน
รถจักรยานยนต์ และฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 2 ส่งมอบรถจักรยานยนต์แก่โจทก์ เมื่อโจทก์ไม่ได้ฟ้อง
ไล่เบี้ยเอาจากจำเลยที่ 2 เพื่อต้นเงินและดอกเบี้ยที่โจทก์ชำระแทนไปตามสิทธิของโจทก์ ที่ศาลล่าง
ทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์จึงชอบแล้วส่วนที่โจทก์ฎีกาในส่วนที่โจทก์ขอแก้ไขคำฟ้องเพื่อให้
คำฟ้องถูกต้องสมบูรณ์พอที่จำเลยทั้งสองจะเข้าใจข้อหาได้ดี และไม่ทำให้จำเลยทั้งสองเสียเปรียบ
สมควรอนุญาตให้แก้ไขคำฟ้องนั้น เห็นว่า เมื่อโจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียน
โอนกรรมสิทธิ์ทางทะเบียนรถจักรยานยนต์แก่โจทก์ และไม่มีสิทธิฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 2 ส่งมอบ
รถจักรยานยนต์แก่โจทก์ แม้จะอนุญาตให้โจทก์แก้ไขคำฟ้อง โจทก์ก็ไม่อาจชนะคดีได้ จึงไม่เป็น
สาระแก่คดี ที่ศาลล่างทั้งสองไม่อนุญาตให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องจึงชอบแล้วฎีกาของโจทก์
ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ชวลิต ตุลยสิงห์ · สายันต์ สุรสมภพ · สุรพล เจียมจูไร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/10700/2546>